

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΤΩΝ Εκπαιδευτηρίων ΠΟΛΥΤΡΟΠΗ ΑΡΜΟΝΙΑ

Αυτές τις μέρες απασχόλησε τα ΜΜΕ ένα «σκάνδαλο» σχετικά με τις πανελλαδικές εξετάσεις. Πιο συγκεκριμένα αφορά την κατάχρηση ευνοϊκών και ευαίσθητων ρυθμίσεων που επιτρέπουν σε υποψήφιο να προσέρχεται σε προφορική εξέταση για ορισμένους λόγους. Για το θέμα δεσμεύτηκε η αρμόδια Υπουργός, κ. Κεραμέως ότι διενεργείται έρευνα, αφορά επομένως τις αρμόδιες υπηρεσίες της πολιτείας.

Ωστόσο, είναι μία καλή αφορμή για να συζητηθεί γενικότερα το πλαίσιο και οι ρυθμίσεις σχετικά με τις ιδιαίτερες κατηγορίες των εξεταζόμενων στις πανελλαδικές εξετάσεις.

Τονίζουμε ότι κίνητρο γι' αυτή την παρέμβαση είναι πάνω απ' όλα η προστασία εκείνων των μαθητών/τριών, για τους οποίους έγιναν οι ποικίλες ρυθμίσεις και οι οποίοι χρειάζονται όλο τον σεβασμό και την υποστήριξη μας: εκπαιδευτικών, σχολείων, κοινωνίας, πολιτείας. Είναι οι εργαζόμενοι/ες μαθητές/τριες, οι μαθητές/τριες με μαθησιακές δυσκολίες ή με προβλήματα υγείας.

Για να γίνει πιο σαφές αυτό το κείμενο διευκρινίζουμε:

1. Οι πανελλαδικές είναι «άδικες». Αυτό είναι αλήθεια. Όπως κάθε δοκιμασία στη ζωή που «εξετάζει» με ίσα μέτρα ανθρώπους με διαφορετικές ευκαιρίες στη ζωή τους. Αυτό είναι ένα μεγάλο ζήτημα και δεν αφορά αυτό το άρθρο. Απαιτεί πολύ βαθιά και ουσιαστική αντιμετώπιση.
2. Από την άλλη οι πανελλαδικές είναι «δίκαιες». Με την έννοια ότι δεν προβλέπουν ορατές και εμπράγματες διακρίσεις για τους προνομιούχους. Όλοι περνούν από την ίδια διαδικασία.
3. Οι πανελλαδικές είναι επιπλέον και αδιάβλητες. Κανείς δεν μπορεί να εκμεταλλευτεί το όνομα, την καταγωγή, τον πλούτο, τις πολιτικές του επαφές για να πετύχει.

Τα τελευταία, πολλά χρόνια, κάτω από την ορθή πίεση της παιδαγωγικής αλλά και την εξέλιξη της επιστήμης υπήρξαν νομοθετικές ρυθμίσεις για μαθητές/τριες που έχουν ειδικές μαθησιακές δυσκολίες ώστε δεν μπορούν να αποδώσουν γραπτά, αλλά μπορούν να ανταποκρίνονται προφορικά και να διαπρέπουν επιστημονικά (π.χ. δυσλεξία, Asperger κ.ά). Οι ρυθμίσεις αυτές ήταν και είναι καλοδεχούμενες.

Ανάμεσα στις περιπτώσεις των προφορικά εξεταζόμενων, εδώ και κάποια χρόνια, συμπεριλαμβάνονται και οι εξής, κατά τη διατύπωση του νόμου: «Συγκεκριμένα εξετάζονται προφορικά οι υποψήφιοι/ες οι οποίοι/ες αδυνατούν να υποστούν γραπτή εξέταση επειδή: [...] πάσχουν από κάταγμα ή άλλη προσωρινή βλάβη των άνω άκρων που καθιστά αδύνατη τη χρήση τους για γραφή.»

Εδώ είναι αναγκαία μία ακόμη διευκρίνιση σχετικά με την προφορική εξέταση. Η προφορική εξέταση υπακούει σε επιστημονικές και παιδαγωγικές αρχές που αφορούν εξετάσεις παιδιών με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες. Όστε καθίσταται ευνοϊκή όταν οι υποψήφιοι/ες δεν ανήκουν σε ευαίσθητες κατηγορίες, διότι:

- I. διαθέτουν περισσότερο χρόνο
- II. περιμένοντας να έλθει η σειρά τους να εξεταστούν, συνεχίζουν να σκέφτονται τα θέματα και τις απαντήσεις τους, ακόμη και αν δεν έχουν μπροστά το γραπτό τους

- III. μιλούν και δεν γράφουν: αυτό μπορεί να είναι ιδιαίτερα ευνοϊκό για ορισμένα μαθήματα -όπως είναι τα γλωσσικά- στα οποία δεν είναι δυνατό να κριθούν λάθη (ακόμη και από τον εμπειρότερο βαθμολογητή) που κρίνονται στα γραπτά
- IV. η βαθμολόγηση είναι αναγκαστικά πιο επιεικής

Κάποιοι θα σταθούν στο τελευταίο και θα ισχυριστούν ότι ακριβώς η προφορική εξέταση επιδεινώνει το άγχος του/της υποψήφιου/ας κ.λπ. Αυτό ενδέχεται να ισχύει. Αλλά ισχύει για τα παιδιά που έχουν πραγματικά πρόβλημα. Τότε προβλέπονται παιδαγωγικοί τρόποι με τους οποίους απαλύνεται το άγχος και υποστηρίζονται ψυχολογικά οι υποψήφιοι. Όπως είναι προφανές, εκείνοι που «υποδύονται» τους αδυνατούντες δεν έχουν το παραμικρό άγχος.

Διότι, δυστυχώς, όπως συμβαίνει πάντοτε στη δική μας -τουλάχιστον- κοινωνία υπάρχουν οι «επιτήδριοι» οι οποίοι θα εκμεταλλευτούν τον νόμο για ποικίλους σκοπούς, νομιμοποιώντας την ιδιοτέλειά τους. Ας μην ξεχνάμε τη δημόσια απόφαση «το νόμιμο είναι και ηθικό» Οπότε ήλθε πλέον η ώρα να επανελεγχθούν τόσο οι νομοθετικές ρυθμίσεις όσο και οι διαδικασίες με τις οποίες κάποιοι εκμεταλλεύονται τον νόμο.

Όπως παρατηρούμε από σχόλια στη δημόσια συζήτηση, η οποία αναπόφευκτα άνοιξε στο διαδίκτυο και στα ποικίλα μέσα, ρυθμίσεις που ξεκίνησαν με τις ευγενικότερες προθέσεις έχουν γίνει λάστιχο και εργαλείο για όσους μηχανεύονται και τελικώς κατορθώνουν πλάγιους τρόπους επιτυχίας στα ΑΕΙ. Πρόκειται για ζητήματα γνωστά στον εκπαιδευτικό χώρο που απασχολούν τους εκπαιδευτικούς, χωρίς να αντιμετωπίζονται. Εδώ συγκαταλέγονται ευνοϊκές ρυθμίσεις:

- α) για αθλητές
- β) για εργαζόμενους/ες μαθητές/τριες των Εσπερινών Λυκείων
- γ) για όσους/ες ζουν σε περιοχές που επλήγησαν από φυσική καταστροφή κ.λπ.
- δ) για φυσικώς αδυνάτους να εξεταστούν γραπτά

Σκέψεις για την αντιμετώπιση

α) Οι αθλητές/τριες που έχουν διακριθεί βεβαίως και να ανταμείβονται. Αλλά για τις Επιστήμες Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού. Τίποτε άλλο. Ο αντίλογος, ότι με τέτοια ρύθμιση, ευνοείται ο αθλητισμός και η χώρα μας έχει εθνικά οφέλη δεν είναι σοβαρός. Γιατί, αντιστοίχως, θα έπρεπε να ευνοούνται οι καλλιτεχνικές ικανότητες, η επιστημονική επινοητικότητα, η εφευρετικότητα κ.λπ. Άρα, να μην υπάρχουν εξετάσεις. Και πάντως οι εξετάσεις, για τις οποίες αγωνίζονται και αγωνιούν χιλιάδες παιδιά, δεν μπορούν να είναι «εργαλείο» άσκησης αθλητικής, καλλιτεχνικής, κοινωνικής ή εθνικής πολιτικής.

β) Για να γίνουν δεκτοί ως εργαζόμενοι/ες μαθητές/τριες στα Εσπερινά Λύκεια να ισχύουν περισσότερα κριτήρια από το να έχουν απλώς ένσημα. Π.χ. η οικονομική κατάσταση της οικογένειας, τα επαγγέλματα τα γονέων, ο χρόνος προϋπηρεσίας, η ηλικία κ.λπ.

γ) Για όσους έχουν πληγεί από ορισμένη φυσική καταστροφή ή «θεραπεία» να είναι η ηθική, ψυχική και οικονομική τους στήριξη και όχι η εργαλειοποίηση των εξετάσεων. Άλλωστε γιατί δεν λαμβάνονται υπόψη οι «ιδιωτικές καταστροφές» μαθητών/τριών: παιδιά, π.χ. που ζουν κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας τους τη βαρύτερη νόσο ή/και απώλεια του γονιού τους;

δ) Να διατηρηθεί η δυνατότητα προφορικής εξέτασης για όλους όσοι κρίνονται από αρμόδια επιτροπή, της οποίας η γνωμάτευση να είναι επιστημονικά αδιαφιλονίκητη. Πυξίδα μπορεί είναι η

ρύθμιση για τους σοβαρά νοσούντες, η οποία έχει θέσει διαφανείς, επιστημονικά άρτιους και αδιαφιλονίκητους τρόπους ελέγχου.

Οι υπόλοιποι, όσοι έχουν την ατυχία μιας πρόσκαιρης νόσου: του κατάγματος, της τενοντίτιδας, του στραμπουλήγματος κ.ά, έχουν την ίδια ακριβώς «ατυχία» που έχει και ένας μαθητής ή μαθήτρια που νόσησε, π.χ. από γαστρεντερίτιδα, άρα και ίση αντιμετώπιση: Να προσέλθουν στις επαναληπτικές εξετάσεις του Σεπτεμβρίου.

Από όλες τις προηγούμενες περιπτώσεις βαρύτερη είναι η δ. Γιατί οι τρεις προηγούμενες έχουν το ελαφρυντικό (σε καμία περίπτωση αρκετό) ότι αφορούν επιτυχόντες σε πρόσθετες «θέσεις». Η τελευταία περίπτωση αφορά θέσεις που οι «επιτήδειοι» στερούν από το σύνολο των διαγωνιζομένων υποψηφίων.

Θεωρούμε αναγκαίο **να προστατευθούν** τόσο οι μαθητές/τριες των τυπικών πανελλαδικών όσο, και κυρίως, **τα παιδιά που αντικειμενικά δικαιούνται έναν άλλο τρόπο εξέτασης. Διότι αυτά, εξαιτίας ανάλογων φαινομένων, ενδέχεται να αντιμετωπιστούν στο μέλλον με καχυποψία.**

Θεωρούμε, επίσης, ότι πρέπει να προστατευτεί το αδιάβλητο και το κύρος των πανελλαδικών εξετάσεων.

Οι «άδικες» πανελλαδικές εξετάσεις -εξαιτίας των υπαρκτών κοινωνικών ανισοτήτων- δεν γίνονται λιγότερο άδικες με την εξασφάλιση ρυθμίσεων που επιτρέπουν την εκμετάλλευση από επιτήδειους. Νομίζουμε -και όλοι θα συμφωνήσουν- πως οι «επιτήδειοι» είναι, σχεδόν πάντοτε, και κοινωνικά προνομιούχοι. Διότι έχουν τους τρόπους να εκμεταλλεύονται «παραθυράκια».

Οι εκπαιδευτικοί των Εκπαιδευτηρίων ΠΟΛΥΤΡΟΠΗ ΑΡΜΟΝΙΑ